

План діяльності ГО "Українське товариство охорони пам'яток історії та культури" на 2025 рік.

У 2025 році Українське товариство охорони пам'яток історії та культури продовжить активну роботу з виявлення, наукового вивчення та оцінки як нових об'єктів, так і тих, що вже внесені до реєстру пам'яток. Це завдання передбачає комплексний підхід, який включає дослідження стану існуючих пам'яток, уточнення їхньої історичної та культурної значущості, а також розробку рекомендацій щодо їхньої подальшої охорони та використання.

Окрім роботи з новими об'єктами, Товариство зосередиться на перевірці стану пам'яток, вже включених до реєстру. Планується ревізія даних щодо їхнього стану, актуальності наявної інформації, а також можливих ризиків для їхньої збереженості. На основі зібраних матеріалів буде розроблено аналітичний звіт із рекомендаціями для відповідних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Товариство також планує організувати круглі столи й консультації із залученням експертів з археології, історії, мистецтвознавства та реставрації. Це дозволить оцінити не лише фізичний стан об'єктів, але й їхній потенціал для інтеграції в туристичні маршрути, освітні програми та культурно-просвітницькі заходи. Підсумкові результати цих досліджень стануть основою для подання пропозицій щодо включення нових пам'яток до державного реєстру, а також для визначення пріоритетів у збереженні вже внесених об'єктів.

Також у 2025 році Товариство продовжить адвокаційну діяльність, спрямовану на вдосконалення законодавчої бази у сфері охорони культурної спадщини. Зокрема, планується підготовка та подання пропозицій щодо внесення змін до чинних нормативно-правових актів із метою посилення відповідальності за порушення законодавства про охорону пам'яток, а також спрощення механізмів їх реставрації та консервації.

Практична діяльність з охорони пам'яток

Моніторинг та контроль

Регулярні обстеження пам'яток. Запровадження системи планових обстежень пам'яток із залученням сучасних технологій фіксації їхнього стану. Під час обстежень проводитиметься фото та відео фіксація, оцінка технічного стану, збір даних для подальшого аналізу. На основі зібраної інформації буде створено інтерактивну електронну базу, що дозволить систематизувати відомості про пам'ятки та забезпечити можливість відстеження змін їхнього стану.

Експертні висновки. Розробка фахових висновків про стан пам'яток, включаючи оцінку загроз, пов'язаних із природними та антропогенними факторами. Експерти готуватимуть рекомендації щодо

першочергових заходів із консервації, а також довгострокових програм із їхнього збереження. Особлива увага приділятиметься аналізу впливу будівельних робіт на прилеглі території пам'яток.

Взаємодія з органами охорони культурної спадщини.

Посилення співпраці з державними та місцевими органами охорони культурної спадщини. Представники Товариства братимуть участь у роботі консультативних рад, надаватимуть експертні висновки, а також виступатимуть ініціаторами перегляду законодавчих норм для покращення охоронних механізмів.

Реставраційна діяльність

Визначення пріоритетних об'єктів. Розробка чітких критеріїв відбору пам'яток для реставрації. Основними критеріями стануть історико-культурна цінність об'єкта, його поточний технічний стан та ризик втрати. На основі цих критеріїв буде сформовано перелік пам'яток, які потребують невідкладних реставраційних заходів, із відповідним обґрунтуванням.

Проектна документація. Організація процесу розробки проектною документації, що відповідає міжнародним стандартам реставрації. До роботи будуть залучені кваліфіковані спеціалісти, які створюватимуть історико-архітектурні опорні плани, детальні проекти реставраційних робіт і програми науково-реставраційних досліджень.

Контроль реставраційних робіт. Забезпечення постійного науково-методичного супроводу реставраційних проектів. Товариство здійснюватиме моніторинг усіх етапів робіт, забезпечуючи дотримання міжнародних принципів реставрації. Особливу увагу буде приділено прозорості процесів та звітності про хід і результати реставраційних заходів.

Взаємодія з органами місцевого самоврядування

У 2025 році Українське товариство охорони пам'яток історії та культури планує активно співпрацювати з органами місцевого самоврядування для забезпечення ефективної охорони та збереження культурної спадщини. Основна мета цього напрямку — створення стійкої системи партнерства між громадським сектором і місцевою владою, що сприятиме більш ефективному використанню ресурсів, врахуванню місцевих особливостей та підвищенню відповідальності громад за стан об'єктів культурної спадщини.

Підписання меморандумів про співпрацю. Для формалізації відносин з місцевими громадами Товариство ініціюватиме укладення меморандумів про співпрацю. У цих документах буде зафіксовано зобов'язання сторін щодо охорони пам'яток, механізми взаємодії та

спільні цілі. Це дозволить створити правову основу для ефективної роботи та спільної відповідальності.

Створення спільних робочих груп. У рамках співпраці планується формування робочих груп із представників Товариства, місцевих рад, громадських організацій та фахівців у сфері культурної спадщини. Завдання таких груп полягатиме в аналізі стану пам'яток у конкретних регіонах, розробці планів їхнього збереження та забезпеченні координації зусиль різних сторін.

Розробка планів спільних дій. На основі аналізу проблем і потреб місцевих громад будуть розроблені детальні плани спільних дій щодо збереження пам'яток. Ці плани включатимуть пріоритетні заходи, відповідальних осіб, строки виконання та можливі джерела фінансування. Особливий акцент буде зроблено на інтеграції пам'яток до місцевих програм розвитку, зокрема у сфері туризму, освіти та культури.

Регулярне проведення координаційних нарад. Для забезпечення ефективного обміну інформацією та координації діяльності буде впроваджено систему регулярних нарад між представниками Товариства та місцевої влади. Такі зустрічі дозволять оперативно вирішувати проблеми, обговорювати нові ініціативи та контролювати виконання спільних планів.

Міжнародна співпраця

У 2025 році Українське товариство охорони пам'яток історії та культури посилюватиме міжнародну співпрацю з організаціями, що займаються збереженням культурної спадщини. Важливість цього напрямку зумовлена потребою обміну досвідом, залучення міжнародних ресурсів і просування української спадщини на глобальному рівні.

Участь у міжнародних конференціях. Заплановано участь представників Товариства у ключових міжнародних конференціях з питань охорони культурної спадщини. Це дозволить представити український досвід на міжнародному рівні та ознайомитися з передовими практиками у сфері охорони пам'яток.

Обмін досвідом з партнерськими організаціями.

Передбачається розвиток партнерських відносин з провідними міжнародними організаціями у сфері охорони культурної спадщини. Планується організація спільних проектів, обмін спеціалістами, проведення спільних досліджень та публікацій.

Залучення до міжнародних програм. Товариство має намір взяти участь у трьох міжнародних проєктах, спрямованих на охорону культурної спадщини. Зокрема, йдеться про програми, які фінансуються ЮНЕСКО, Європейським Союзом та іншими фондами. Це дозволить залучити додаткові ресурси та впровадити сучасні підходи в роботу.

Співпраця з неурядовими організаціями. У рамках міжнародної діяльності Товариство розвиватиме співпрацю з неурядовими організаціями, такими як Europa Nostra, ICOMOS та інші. Передбачається

укладання угод про партнерство, що включатимуть взаємодопомогу у проєктах реставрації та обмін фахівцями.

Залучення ресурсів

Фінансова підтримка залишається ключовим фактором для успішного виконання місії Товариства. У 2025 році організація планує розробити стратегію фандрейзингу, яка дозволить залучати кошти з державних, приватних та міжнародних джерел.

Розробка грантових заявок. Основний акцент буде зроблено на підготовці грантових заявок для участі у міжнародних конкурсах, таких як програми ЮНЕСКО, Horizon Europe, Creative Europe тощо.

Інформаційна діяльність

Інформаційна прозорість і активна комунікація з громадськістю є одним із пріоритетів діяльності Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. У 2025 році Товариство планує посилити роботу в інформаційному полі для підвищення рівня обізнаності населення про діяльність організації, стан об'єктів культурної спадщини та можливості громадської участі.

Соціальні мережі. У 2025 році значну увагу буде приділено активному використанню соціальних платформ для комунікації з аудиторією. Планується створення нових форматів контенту: відео-екскурсії, інтерв'ю з експертами, інтерактивних мап пам'яток. Ці інструменти сприятимуть залученню молоді та активних громадян до питання охорони культурної спадщини.

Розширення мережі та інституційний розвиток

Для досягнення своїх цілей у 2025 році Українське товариство охорони пам'яток історії та культури працюватиме над посиленням своєї присутності у всіх регіонах країни та вдосконаленням внутрішніх процесів управління.

Розширення регіональної мережі. Планується створення представництв Товариства в щонайменше п'яти нових регіонах України. Це сприятиме залученню місцевих активістів до участі у виявленні, охороні та популяризації пам'яток, а також забезпечить оперативний моніторинг стану культурної спадщини в регіонах.

Підвищення кваліфікації членів. Для забезпечення високого професійного рівня роботи членів організації будуть організовані три внутрішні семінари та тренінги. Тематика охоплюватиме сучасні підходи до реставрації, законодавство у сфері охорони пам'яток та міжнародний досвід у цій галузі.

Оптимізація внутрішньої структури. Товариство планує вдосконалити механізми комунікації між центральним офісом і регіональними представництвами, запровадивши електронну систему обліку і звітності. Це дозволить ефективніше координувати діяльність усіх підрозділів.

Залучення нових членів. Для посилення громадської підтримки та розширення бази активістів Товариство планує провести інформаційну кампанію, спрямовану на популяризацію своєї діяльності та залучення нових учасників.